Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2026/3925

2026 9 1

TARYBOS REKOMENDACIJA

2026 m. liepos 10 d.

dėl Italijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

(C/2026/3925)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 ([1]), ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo ([2]), ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) Reglamente (ES) 2024/1263 nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti užtikrinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestro veikla apima visų pirma konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimą ir įgyvendinimo priežiūrą;

([1]) 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97, (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

(2) 2025 m. lapkričio 25 d. Komisija priėmė nuomonę dėl Italijos 2026 m. biudžeto plano projekto. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2026 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Italija nurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos, rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl žmogiškojo kapitalo Europos Sąjungoje ir pasiūlymą dėl 2026 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos ([3]) priėmė 2026 m. balandžio 21 d., o bendrą užimtumo ataskaitą ir rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo – 2026 m. kovo 9 d.;

(3) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti Sąjungos konkurencingumą pasaulyje. Kaip esminiai tvaraus ekonomikos augimo ramsčiai, joje nustatytos trys būtinos transformacijos: inovacijos; priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumo užtikrinimas; saugumas. Nuo tada, kai buvo paskelbtas konkurencingumo kelrodis, juo remtasi vykdant Europos semestro darbą, užtikrinant, kad valstybių narių ekonominė politika derėtų su ES strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo visoje Sąjungoje skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas;

(4) 2026 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas tuo pat metu įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) ([4]) galutinį etapą. Įgyvendinant Europos semestro politikos prioritetus itin svarbūs buvo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo (EGAD) planai kartu su sanglaudos politikos finansavimu, nes buvo reikalaujama, kad šiais planais būtų veiksmingai sprendžiami visi per pastaruosius ciklus atitinkamose konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatyti uždaviniai arba didelė jų dalis, o pagal Europos sanglaudos politiką finansuojamomis programomis – atsižvelgiama į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Artėjant EGADP įgyvendinimo laikotarpio pabaigai, tebėra labai svarbu tęsti pagal EGADP remiamas ir įgyvendinamas reformas ir investicijas, visų pirma tas, kurios padeda spręsti konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius, ir jomis remtis;

(5) 2026 m. birželio 3 d. Komisija paskelbė 2026 m. Italijai skirtą šalies ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Italijos padaryta įgyvendinant 2025 m. jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina EGAD planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Italijai kylantys aktualiausi iššūkiai. Be to, joje įvertinta pažanga, Italijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo bei socialinės atskirties mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

([3]) OL C, C/2026/2434, 2026 4 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

([4]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

(6) pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį Komisija atliko nuodugnią Italijos apžvalgą. 2026 m. gegužės 20 d. paskelbtos pagrindinės Komisijos tarnybų to reglamento tikslais atlikto Italijos makroekonominio pažeidžiamumo vertinimo išvados ([5]). 2026 m. birželio 3 d. Komisija padarė išvadą, kad Italijoje yra susidaręs makroekonominis disbalansas. Visų pirma Italija susiduria su nuolatiniu pažeidžiamumu, susijusiu su didele valdžios sektoriaus skola ir lėtu našumo augimu, turinčiais tarpvalstybinės svarbos, todėl, kad tas pažeidžiamumas būtų sumažintas, itin svarbu toliau veiksmingai įgyvendinti augimą skatinančias reformas ir investicijas, kartu laikantis apdairios fiskalinės politikos krypties. BVP dalimi išreikšta valdžios sektoriaus skola po pandemijos sumažėjo, tačiau 2024 ir 2025 m. vėl padidėjo dėl sulėtėjusio nominaliojo BVP augimo, uždelsto ankstesnių metų mokesčių kreditų būsto renovacijai poveikio ir vis dar didelio valdžios sektoriaus deficito. Numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2026 ir 2027 m. toliau didės. Pastaruoju metu darbo našumas sumažėjo ir numatoma, kad 2026–2027 m. atsigavimas bus nedidelis, o tai toliau stabdys potencialų BVP augimą, taigi trukdys mažinti valdžios sektoriaus skolos santykį su BVP. Bankai gerokai pagerino savo turto kokybę ir pelningumą bei sumažino neveiksnias paskolas, tačiau didelis valdžios sektoriaus ir bankų tarpusavio ryšys vis dar kelia susirūpinimą, nes bankų, ypač mažiau svarbių įstaigų ir kooperatinių bankų, turima vidaus valdžios sektoriaus skolos dalis, palyginti su jų turtu, yra didelė. Padėtis darbo rinkoje toliau gerėjo, tačiau atrodo, kad darbo jėgos potencialas nėra visiškai išnaudojamas. Imtasi priemonių ilgalaikiam pažeidžiamumui šalinti, tačiau, nepaisant pastarojo meto plataus masto reformų veiksmų, našumas dar turi gerokai padidėti. Žvelgiant į ateitį, kad padidėtų našumas ir būtų sumažintas valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis, itin svarbu toliau veiksmingai įgyvendinti augimą skatinančias reformas ir investicijas, taip pat laikytis apdairios fiskalinės politikos krypties;

(7) 2025 m. sausio 21 d. Taryba, remdamasi Komisijos vertinimu ir rekomendacija, priėmė Rekomendaciją, kuria patvirtinamas Italijos nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas ([6]). Planas apima 2025–2029 m. laikotarpį, o jame pateiktas fiskalinis koregavimas paskirstytas per septynerius metus. Taryba rekomendavo tokį didžiausią grynųjų išlaidų augimo tempą: 1,3 % 2025 m., 1,6 % 2026 m., 1,9 % 2027 m., 1,7 % 2028 m. ir 1,5 % 2029 m.; tai atitinka didžiausią bendrą augimo tempą, apskaičiuotą atsižvelgiant į 2023 bazinius metus, sudarantį - 0,7 % 2025 m., 0,9 % 2026 m., 2,8 % 2027 m., 4,6 % 2028 m. ir 6,2 % 2029 m.; 2025–2026 m. šis didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas sutampa su taisomuoju planu, kaip pagal SESV 126 straipsnio 7 dalį 2025 m. sausio 21 d. rekomendavo Taryba, kad būtų ištaisyta perviršinio deficito padėtis ([7]). Remiantis 2026 m. birželio 3 d. Komisijos atliktu veiksmingų priemonių vertinimu ([8]), perviršinio deficito procedūra Italijai sustabdoma;

(8) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija paragino valstybes nares prašyti koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas ([9]); 2025 m. kovo 6 d. šį pasiūlymą palankiai įvertino Europos Vadovų Taryba. Valstybės narės vis dar gali prašyti aktyvuoti nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą bet kuriuo metu iki 2028 m., jei jos atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 26 straipsnyje nustatytus kriterijus;

([5]) SWD (2026) 139 final.

([6]) 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija, kuria pritariama Italijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui (OL C, C/2025/651, 2025 2 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/651/oj).

([7]) 2025 m. sausio 21 d. priimta Tarybos rekomendacija siekiant ištaisyti perviršinio deficito padėtį Italijoje. Visi dokumentai, susiję su Italijos perviršinio deficito procedūra, pateikiami adresu Italy - Economy and Finance - European Commission.

([8]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos investicijų bankui „2026 m. Europos semestras. Pavasario dokumentų rinkinys“, COM (2026) 200 final.

([9]) Komisijos komunikatas „Atsižvelgimas į gynybos išlaidų padidinimą Stabilumo ir augimo pakte“, Briuselis, 2025 3 19, C (2025) 2000 final.

(9) 2026 m. balandžio 30 d. Italija pateikė 2026 m. metinę pažangos ataskaitą ([10]) dėl rekomenduojamo didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo laikymosi, dėl reformų ir investicijų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, įgyvendinimo ir reformų bei investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius iššūkius, nustatytus šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose, įgyvendinimo. Metinė pažangos ataskaita taip pat atspindi Italijos pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas. Į metinę pažangos ataskaitą įtraukta ataskaita dėl priemonių, kurių imtasi pagal perviršinio deficito procedūrą;

(10) 2025 m. realiojo BVP augimas buvo 0,5 %, o infliacija pagal SVKI – 1,7 %. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP augs 0,5 % 2026 m. ir 0,6 % 2027 m., o infliacija pagal SVKI bus 3,2 % 2026 m. ir 1,8 % 2027 m;

(11) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis ([11]), Italijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 3,4 % BVP 2024 m. iki 3,1 % BVP 2025 m., o jos pirminis perteklius padidėjo nuo 0,5 % BVP iki 0,8 % BVP 2025 m. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozėje numatoma, kad tiek 2026 m., tiek 2027 m. deficitas sudarys 2,9 % BVP. Deficito sumažėjimas 2026 m. daugiausia atspindi mažesnes išlaidas mokesčių kreditams, skirtiems būsto renovacijai, o kitų punktų išlaidos, įskaitant išlaidas viešosioms investicijoms, turėtų toliau didėti kartu su mokestinėmis pajamomis;

(12) remiantis Komisijos įverčiais, 2025 m. fiskalinės politikos kryptis ([12]), apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, buvo stabdomoji ir atitiko 0,3 % BVP. Numatoma, kad 2026 m. ir 2027 m. ji bus stabdomoji (0,3 % BVP ir 0,5 % BVP);

(13) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis ([13]), Italijos valdžios sektoriaus skola padidėjo nuo 134,7 % BVP 2024 m. pabaigoje iki 137,1 % BVP 2025 m. pabaigoje. Skolos santykio padidėjimas 2025 m. daugiausia atspindi didelius skolinimosi poreikius, susijusius su vėluojančiu mokesčių kreditų, skirtų būsto renovacijai, poveikiu pinigų srautui, kuris paveikė ankstesnių metų deficitą. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozėje numatoma, kad skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos padidės iki 138,5 %, o iki 2027 m. pabaigos dar padidės iki 139,2 %. Šis padidėjimas 2026 ir 2027 m. daugiausia atspindi vėluojantį mokesčių kreditų, skirtų būsto renovacijai, poveikį pinigų srautui, o skolą mažinantis pirminio pertekliaus poveikis tebėra nedidelis;

(14) remiantis Komisijos 2026 m. pavasario prognoze, 2025 m. bendros valdžios sektoriaus išlaidos gynybai Italijoje 2025 m. sudarė 1,3 % BVP ir numatoma, kad 2026 m. jos sudarys 1,2 % BVP ([14]);

([10]) 2026 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos adresu https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([11]) Eurostato euro rodikliai, 2026 4 22.

([12]) Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų Sąjungos fondų, pokyčio skirtumas.

([13]) Eurostato euro rodikliai, 2026 4 22.

([14]) NATO gynybos išlaidų apibrėžtis skiriasi nuo valstybės funkcijų klasifikatoriaus (COFOG) gynybos išlaidų apibrėžties. Be to, galėtų būti skirtumų dėl išlaidų, ypač karinės įrangos išlaidų, įrašymo į sąskaitas laiko, nes NATO ataskaitose nesilaikoma nacionalinių sąskaitų taisyklių, reglamentuojančių įrašymo į sąskaitas laiką.

(15) Sąjungai ir toliau kyla energijos tiekimo sutrikimų ir padidėjusio kainų nepastovumo rizika, kurią dar labiau didina geopolitinė įtampa, daranti poveikį pasaulinėms naftos ir dujų rinkoms. Per 2022–2023 m. energetikos krizę įgyta patirtis parodė, kad plataus masto ir netikslinės priemonės lemia didelius fiskalinius kaštus ir yra socialiai ir ekonomiškai neefektyvios. Nuo karo Artimuosiuose Rytuose pradžios 2026 m. vasario mėn. Italija ėmėsi fiskalinės politikos priemonių, kad sušvelnintų didelių energijos kainų poveikį namų ūkiams ir įmonėms ([15]). Šios priemonės – netikslinis akcizų degalams sumažinimas, kurio galiojimas baigėsi 2026 m. gegužės 22 d., ir mokesčių kreditas, skirtas kelių transporto, žvejybos ir žemės ūkio įmonėms, kurio galiojimas baigėsi 2026 m. gegužės 31 d. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad šių priemonių fiskaliniai kaštai 2026 m. sudarys maždaug 0,1 % BVP. Remiantis Komisijos įverčiais, jei šios priemonės liktų galioti iki 2026 m. pabaigos, jų fiskaliniai kaštai 2026 m. sudarytų 0,3 % BVP;

(16) remiantis Komisijos skaičiavimais, grynosios išlaidos Italijoje 2025 m. išaugo 1,5 %, o per 2024 ir 2025 m. jos iš viso nukrito 0,6 %. 2025 m. grynųjų išlaidų augimas viršija rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinkamas metinis nuokrypis sudaro 0,1 % BVP. Vertinant 2024 ir 2025 m. kartu, bendras grynųjų išlaidų augimo tempas šiek tiek viršija rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinkamas bendras nuokrypis sudaro mažesnį nei 0,1 % BVP bendrą nuokrypį;

(17) remiantis Komisijos skaičiavimais numatoma, kad grynosios išlaidos Italijoje 2026 m. išaugs 1,4 %, o 2024, 2025 ir 2026 m. iš viso – 0,8 %. 2026 m. numatomas grynųjų išlaidų augimas nesiekia rekomenduojamo didžiausio augimo tempo. Vertinant 2024, 2025 ir 2026 m. kartu, numatomas bendras grynųjų išlaidų augimo tempas taip pat nesiekia rekomenduojamo didžiausio augimo tempo;

(18) rekomendacijoje, kuria pritariama Italijos vidutinės trukmės laikotarpio planui, nurodomos reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, bei jų įgyvendinimo terminai. Atsižvelgdama į Italijos metinėje pažangos ataskaitoje pateiktą informaciją, Komisija daro išvadą, kad pagrindiniai šių reformų ir investicijų, kurios turėjo būti įgyvendintos iki 2026 m. balandžio 30 d., etapai iš esmės įgyvendinami pagal planą. Kalbant apie pagrindinį etapą, kuris turėjo būti užbaigtas iki 2025 m. IV ketv. ir kuris yra susijęs su viešųjų išlaidų moksliniams tyrimams ir plėtrai (MTP) padidinimu, vertinamu pagal bendrąsias vidaus išlaidas MTP (GERD), išreikštas BVP dalimi, naujausi turimi Eurostato statistiniai duomenys yra susiję su 2024 m. Vis dėlto Italijos valdžios institucijų pateikti preliminarūs įverčiai rodo, kad 2025 m. MTP (GERD) išlaidos turėjo pasiekti 0,59 % BVP, o tai rodo, kad tikslas, atrodo, bus pasiektas. Komisija mano, kad apskritai Italija patenkinamai įvykdė savo įsipareigojimus ([16]);

(19) nepaisant pastaraisiais metais įgyvendintų struktūrinių priemonių, Italijos mokesčių sistema ir toliau daugiausia priklauso nuo darbo jėgos apmokestinimo, kuris labiausiai prisideda prie didesnio už ES vidurkį mokesčių ir BVP santykio. Vidutinį darbo užmokestį gaunančių nesusituokusių asmenų grupėje mokesčių pleištas yra didesnis už ES vidurkį, o mažą darbo užmokestį gaunančių asmenų grupėje – mažesnis, ir abi vertės 2025 m. šiek tiek padidėjo. Dėl savarankiškai dirbantiems asmenims taikomos specialios tvarkos ir vis dažniau taikomo laikino fiksuoto gyventojų pajamų apmokestinimo mokesčių sistema yra labai sudėtinga, mažėja progresyvumas ir mokesčių bazė, todėl prarandama daug pajamų. Be to, nepaisant reikšmingo sumažinimo, aplinkai kenksmingos subsidijos tebėra didelės, o mokesčių išlaidos, įskaitant PVM, yra plačiai naudojamos. Apskritai darbo jėgai tenkančios mokesčių naštos perkėlimas kitiems nepakankamai naudojamiems pajamų šaltiniams, kurie yra ne tokie kenksmingi ekonomikos augimui, padėtų padidinti ekonominį potencialą. Be to, transporto priemonių apmokestinimo pertvarkymas, kad jis tiksliai atspindėtų išmetamą CO_2 kiekį, visų pirma labai perpildytuose miestuose, galėtų padėti finansuoti darnaus judumo infrastruktūrą, sumažinant didelę priklausomybę nuo kelių transporto. Nepaisant neseniai įvykdytos reformos, dar yra galimybių sumažinti mokesčių lengvatas tarnybiniams automobiliams su vidaus degimo varikliais. Galiausiai mokesčių slėpimas, visų pirma PVM srityje ir tarp savarankiškai dirbančių asmenų, tebėra didelis, nepaisant plataus užmojo atsakomųjų priemonių, kurių imtasi pastaraisiais metais, be kita ko, pagal EGAD planą. Pajamų agentūros duomenys apie pirmuosius penkis 2026 m. mėnesius rodo tam tikrus teigiamus rezultatus. Be to, esama rizikos, kad neseniai priimtos priemonės, panašios į mokestines amnestijas, gali duoti priešingų rezultatų mokestinių prievolių vykdymo požiūriu;

([15]) Tai atspindi padėtį iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino (2026 m. gegužės 4 d.).

([16]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos investicijų bankui „2026 m. Europos semestras. Pavasario dokumentų rinkinys“, COM (2026) 200 final.

(20) kadastro vertės dar nėra sistemingai priartintos prie rinkos verčių. Vis dėlto Italija savo vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniame struktūriniame plane įsipareigojo atnaujinti į registrą dar neįtrauktų nekilnojamojo turto objektų ir pastatų, kuriems buvo taikomos viešosios energijos vartojimo efektyvumo ir / arba būsto renovacijos intervencijos schemos, kadastrines vertes. Pagrindinis būstas atleidžiamas nuo periodinio nekilnojamojo turto mokesčio beveik visose nekilnojamojo turto klasėse. Dėl to pajamos iš nekilnojamojo turto vietos lygmeniu yra mažos, be kita ko, miestuose, kurie susiduria su būsto įperkamumo problema. Maždaug dešimtadalyje Italijos provincijų nuomos išlaidos sudaro daugiau kaip trečdalį vidutinio darbo užmokesčio, nepaisant to, kad nuomos mokestis yra reguliuojamas. Socialinio būsto dalis Italijoje yra maža – viešųjų būstų ūkis yra nedidelis, o laukiančiųjų sąrašai labai ilgi. Italijai taip pat būdinga didelė neužimtų būstų dalis ir didelė trumpalaikės nuomos dalis. Atsakomybė yra padalyta valstybinėms ir subnacionalinėms administracijoms, o visapusiškos nacionalinės koordinavimo sistemos nėra. Būsto politikos veiksmingumas dar labiau sumažėjo dėl struktūrinio finansavimo trūkumo. Vyriausybė neseniai patvirtino būsto planą „Piano Casa“, nors jo vertinimas ir įgyvendinimas vis dar yra labai ankstyvame etape;

(21) numatoma, kad per ateinančius metus viešuosius finansus slėgs didelis fiskalinis spaudimas, įskaitant dėl demografinių pokyčių didėjančias išlaidas. Visų pirma didelė viešųjų išteklių dalis panaudojama senatvės pensijoms ir skolos tvarkymo išlaidoms, taip apribojant fiskalinę erdvę kitiems prioritetams. Palyginti su iki pandemijos buvusiu lygiu, labai padidėjo viešosios investicijos, kurios taip pat remiamos pagal EGADP. Be to, palyginti su 2019 m., kaip visų išlaidų dalis sumažėjo išlaidos kai kurioms augimą skatinančioms politikos sritims, tarp jų – švietimui ir sveikatai. Pagal naują teisinę sistemą reikalaujama, kad ministerijos atliktų išsamų išlaidų politikos vertinimą pagal naujus išlaidų analizės ir vertinimo planus, laikydamosi pagal vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą prisiimtų įsipareigojimų. Siekiant pagerinti Italijos viešųjų išlaidų efektyvumą ir kokybę, bus itin svarbu visapusiškai įgyvendinti naują vertinimo sistemą ir imtis tolesnių efektyvių politikos veiksmų, remiantis vertinimo rezultatais;

(22) Italija yra viena iš valstybių narių, kurioje gyventojai seniausi, gimstamumo rodiklis mažiausias, o moterų, gimdančių pirmąjį vaiką, amžius didesnis nei vidutinis. Protų nutekėjimo problema išlieka, nes daug jaunų aukštos kvalifikacijos gyventojų ieško geresnių galimybių užsienyje, o Italijai pritraukti ir išlaikyti talentus sunku. Darbingo amžiaus gyventojų skaičius mažėja, o padėtį dar labiau blogina nuolat mažas moterų ir jaunimo dalyvavimas darbo rinkoje. Nors gerai valdoma teisėta migracija galėtų sušvelninti demografinio nuosmukio trumpalaikį–vidutinės trukmės laikotarpio poveikį, labiau holistinis, struktūrinis požiūris turėtų neapsiriboti finansinėmis paskatomis, kad būtų sukurta tėvystei palanki aplinka kuriant stabilias darbo vietas, formuojant darbo politiką ir priimant platesnio masto priemones, kuriomis būtų skatinamas moterų ir jaunimo dalyvavimas darbo rinkoje, kartu pritraukiant ir išlaikant aukštos kokybės specialistus. Prognozuojama, kad su visuomenės senėjimu susijusios išlaidos didės, o tai neigiamai paveiks viešuosius finansus. Nepaisant 2011 m. pensijų reformos, numatoma, kad vidutinės trukmės laikotarpiu pensijų išlaidų santykis su BVP vis tiek didės dėl demografinių tendencijų, be kita ko, dėl didėjančio išlaikomo amžiaus pagyvenusių žmonių koeficiento ir 2019 m. nustatytų ir vėlesniais metais atnaujintų ankstyvo išėjimo į pensiją sistemų poveikio, nors pastarųjų mastas buvo laipsniškai mažinamas ir 2026 m. jos nebuvo atnaujintos. 2026 m. biudžeto įstatyme nustatytos priemonės, kuriomis skatinamas dalyvavimas papildomų pensijų sistemose, kurios taip pat gali prisidėti prie didesnio pensijų adekvatumo ir papildyti valstybines pensijas. Tačiau iki šiol dalyvavimo lygis tebėra ribotas (38,3 % darbo jėgos): tik 29 % narių yra jaunesni nei 40 metų, o savarankiškai dirbantys asmenys schemose dalyvauja minimaliai. Be to, iš dalies atkurtas savaiminis pensinio amžiaus ir tikėtinos gyvenimo trukmės ryšys, o pajamų padidėjimo įšaldymas trims mėnesiams taikomas tik tam tikrų kategorijų darbuotojams. Priemones, kuriomis užtikrinamas pensijų sistemos tvarumas, galima papildyti priemonėmis, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos likti darbo rinkoje vėlesniuose etapuose, be kita ko, taikant lanksčias darbo sąlygas ir konkrečiai amžiui pritaikytą valdymo politiką;

(23) kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą Sąjungos finansavimo priemonių įgyvendinimą, be kita ko, Europos semestro kontekste, itin svarbus tebėra sistemingas, prasmingas ir savalaikis vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

(24) sanglaudos politikos programų, apimančių paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Europos socialinio fondo+ ir Teisingos pertvarkos fondo (TPF), įgyvendinimas Italijoje nesiekia ES vidurkio tiek projektų atrankos, tiek išmokų atžvilgiu. Svarbu spartinti pastangas siekiant užtikrinti, kad šios investicijos būtų greitai įgyvendinamos, ir kartu kuo labiau padidinti jų poveikį vietoje. Italija toliau susiduria su įgyvendinimo iššūkiais dėl silpnų administracinių gebėjimų, lėto infrastruktūros projektų įgyvendinimo ir prasto veiksmų koordinavimo tarp centrinio, regioninio ir kitų valdžios lygmenų, visų pirma kai kuriose bendros atsakomybės politikos srityse. Dėl šių problemų stabdoma pažanga užimtumo, įgūdžių ir socialinės įtraukties srityse, taip pat atidedamos investicijos pagal Europos strateginių technologijų platformą arba investicijos į įperkamą ir tvarų būstą. Be to, Italijai reikia paspartinti TPF paramos įgyvendinimą, nes ištekliai turi būti išmokėti iki 2026 m. pabaigos. Labai svarbu užtikrinti, kad naujos investicijos, kurias Italija nustatė atlikdama sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą, visų pirma investicijos, susijusios su penkiais Laikotarpio vidurio peržiūros reglamente [17] nustatytais prioritetais, būtų vykdomos greitai ir veiksmingai;

(25) Italija susiduria su keliais iššūkiais, susijusiais su moksliniais tyrimais ir inovacijomis, įmonių augimu ir ne bankų teikiamu finansavimu, pramonės strategija, viešuoju administravimu, teisingumu ir konkurencija. Ji taip pat patiria iššūkių, susijusių su prisitaikymu prie klimato kaitos, energetikos, atliekų ir vandens sektoriais, taip pat darbo rinka, įgūdžiais, švietimu ir sveikata;

(26) Italijos našumui ir augimo potencialui trukdo ribotos viešosios ir privačiosios investicijos į MTP. Palyginti su kitomis ES valstybėmis narėmis, Italijos viešoji parama inovacijoms, nepaisant pastarojo meto padidėjimo, yra ne tokia visapusiška ir dosni, todėl jai būtų naudinga strategiškiau paskirstyti išteklius ir vykdyti viešojo bei privačiojo sektorių bendradarbiavimą, laikantis vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniame struktūriniame plane nustatytų įsipareigojimų. Į EGAD planą ir ES sanglaudos politikos fondus įtrauktos kelios iniciatyvos, kuriomis remiamas įmonių ir akademinės bendruomenės bendradarbiavimas, tačiau šios iniciatyvos tebėra fragmentuotos ir nepakankamai nuosekliai valdomos nacionaliniu lygmeniu. Inovacinių sprendimų viešieji pirkimai, kurie šiuo metu apsiriboja gynybos ir žaliuoju sektoriumi, galėtų atlikti svarbų vaidmenį plėtojant startuolių rinkas ir kartu didinant viešųjų išlaidų veiksmingumą. Universitetų sistemos ištekliai, nors ir padidėję 2025 m., tebėra riboti, o Italijos išlaidos universitetams yra vienos mažiausių tarp EBPO šalių. Be to, universitetams ir tyrėjams ir toliau suteikiama mažai paskatų vykdyti mokslinių tyrimų valorizacijos ir technologijų perdavimo veiklą. Karjera mokslinių tyrimų srityje yra lėta ir nenuspėjama. 2025 m. patvirtinus reformą, padidėjo tyrėjams skirtų trumpalaikių sutartinių priemonių be garantuoto nuolatinio akademinio darbo karjeros trajektorijos skaičius, todėl kyla rizika, kad tai dar labiau paveiks tyrėjų karjeros galimybes. Be to, Italija 2026 m. biudžeto įstatymu nustatė specialų įdarbinimo planą, kuriuo turėtų būti remiamas kai kurių papildomų nuolatinių pareigybių kūrimas. Tačiau labai svarbu gerinti ilgalaikį įdarbinimo planavimą, kartu imantis veiksmų tyrėjų karjerai paspartinti. Technologijų perdavimo tarnybų veikla gerėja, tačiau tebėra palyginti mažo masto ir joms trūksta tinkamų žmogiškųjų ir finansinių išteklių, kad mokslinių tyrimų rezultatus būtų galima paversti naujomis verslo galimybėmis, taip pat būtų galima sustiprinti šių tarnybų ir rizikos kapitalo investuotojų sinergijas. Kai tik bus priimtas 2026–2028 m. Strateginis politikos aktas dėl žinių gilinimo ir technologijų perdavimo, jis taps svarbiu žingsniu į priekį, nes bus nustatyti pagrindiniai prioritetai ir strateginės intervencinių priemonių kryptys;

[17] 2025 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/1914, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056, kiek tai susiję su konkrečiomis priemonėmis strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą.

(27) silpnas Italijos našumo augimas gali atspindėti struktūrinius suvaržymus, susijusius su palyginti nedidele didelių įmonių sukuriamos pridėtinės vertės dalimi ir dažnai šeimos valdomų labai mažų ir mažųjų įmonių, kuriose nepakankamai taikoma profesinio valdymo praktika, vyravimu, o tai trukdo inovacijoms ir našumui. Mokesčių politika, pavyzdžiui, labai mažoms įmonėms taikoma supaprastinta fiksuotosios sumos apmokestinimo tvarka ir paveldėtoms įmonėms taikoma palanki apmokestinimo tvarka (reikalaujant penkerius metus išlaikyti kontrolę), neskatina konsolidavimo ir augimo. Todėl Italijai būtų naudinga skatinti startuolių veiklos plėtrą ir mažųjų bei vidutinių įmonių (MVĮ) agregavimą, pašalinant reglamentavimo ir mokestines kliūtis, skatinant samdyti profesionalius vadovus iš išorės, kelti vadovų kvalifikaciją, stiprinant inovacijas ir galimybes patekti į kapitalo rinkas. Kai kuriose iš šių sričių imtasi teigiamų veiksmų, pavyzdžiui, šiuo metu įgyvendinamas vadinamasis Kapitalo įstatymas (*Legge Capitali*), neseniai priimtas metinis MVĮ skirtas įstatymas ir deleguotasis aktas dėl startuolių ir novatoriškų MVĮ reformos. Jei būtų geriau sutelktos didelės Italijos vidaus santaupos, kurios sudaro esminę ekonominę galią, jos galėtų atlikti svarbesnį vaidmenį finansuojant augimą ir inovacijas bei padedant įmonėms plėstis. Italijos kapitalo rinkos turėtų būti toliau plėtojamos, o jų gylis bei likvidumas turėtų būti didinami remiant paklausą, skatinant naujų įmonių akcijų įtraukimą į biržos sąrašus ir įmonių obligacijų emisijas. Neseniai patvirtinta kapitalo rinkų ir bendrovių teisės reforma yra žingsnis teisinga linkme. Esamos garantijų sistemos ir paskatos galėtų būti perorientuotos taip, kad pirmenybė būtų teikiama kapitalo rinkos priemonių paklausai ir ji būtų remiama. Novatoriškų įmonių galimybės gauti ne bankų teikiamą finansavimą ir toliau lieka itin ribotos, nes nors kapitalo, visų pirma šalies rizikos kapitalo, rinka auga, ji tebėra nepakankamai išvystyta. Taip yra visų pirma dėl riboto institucinių ir įmonių investuotojų dalyvavimo ir ribotų pasitraukimo galimybių. Nors įgyvendinama keletas iniciatyvų, kuriomis siekiama remti rizikos kapitalo ir privataus kapitalo plėtotę, tolesnės viešosios pastangos turėtų būti sutelktos į ankstyvojo etapo ir rizikingesnius rinkos segmentus, taip pat į institucinių investuotojų pritraukimą ir pasitelkimą naudojant finansines priemones ir fondų fondo struktūras su tinkamais rizikos mažinimo elementais. Padidinus vidaus institucinių investuotojų, pavyzdžiui, pensijų fondų, ypač draudikų, galimybes investuoti į turto klases, kurių investavimo laikotarpis ilgesnis, galėtų pagerėti įmonių galimybės gauti ne bankų teikiamą finansavimą;

(28) Italijai ir toliau būdinga našumo stagnacija, kuri taip pat atspindi didelius skirtumus tarp šiaurinių ir pietinių regionų. Pietiniuose regionuose neigiamą poveikį našumui daro mažesnis vidutinis įmonių dydis ir koncentracija tradiciniuose sektoriuose, o infrastruktūros trūkumas riboja konkurencingumą. Italijai būtų naudinga inovacijomis grindžiama pramonės strategija, pagal kurią ištekliai būtų nukreipiami į didelės pridėtinės vertės sektorius bei technologijas ir būtų skatinamas pietinių regionų vystymasis, visų pirma skiriant išteklių mažiau išsivysčiusiems regionams ir orientuojantis į strateginius sektorius. Nors baltoji knyga „Pagaminta Italijoje 2030 m.“ yra pirmas žingsnis siekiant apibrėžti pramonės strategiją, tačiau iššūkį ir toliau kelia aiškių politikos veiksmų įgyvendinimas ir pramonės politikos valdymo struktūros sukūrimas. Baltojoje knygoje nurodytoms 18 gamybos grandinių (*Filiere produttive*) reikėtų strateginės krypties, be kita ko, daug dėmesio skiriant didelės pridėtinės vertės sektoriams ir teritorinei taikymo sričiai, kad būtų išvengta galimos rizikos, jog viešosios pastangos bus neatrankinės ir neveiksmingos. Atsižvelgiant į vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinio struktūrinio plano tikslą, reikia papildomų pastangų siekiant racionalizuoti ir stabilizuoti daugiau kaip 2 700 nacionalinių ir regioninių paskatų ir skirti *ad hoc* išteklių pietiniams šalies regionams. Pramonės strategijai būtų naudingas geresnis veiksmų ir investicijų į infrastruktūrą bei mokslinius tyrimus planavimo koordinavimas, o siekiant skatinti pramonės augimą ir struktūrinę transformaciją, ypač pietiniuose šalies regionuose, turėtų būti naudojami į vietos lygmenį orientuoti politikos priemonių deriniai (pvz., paskatos, teritorijų planavimas ir infrastruktūros vystymas). Galiausiai reikės nuolat dėti pastangas, kad būtų panaikintas nuolatinis infrastruktūros atotrūkis tarp Italijos šiaurinių ir pietinių regionų: visų pirma reikės užbaigti didelio masto projektus, inicijuotus pagal EGAD planą ir sanglaudos politiką, daugiausia dėmesio skiriant prieigai prie pramoninių zonų ir paskutinės atkarpos junglumo gerinimui. Taip pat reikia skirti dėmesio kelių ir uostų infrastruktūrai ir daugiarūšio transporto logistikos mazgams, be kita ko, priimti daugiametę daugiarūšio transporto strategiją;

(29) Italija padarė didelę pažangą didindama viešojo administravimo efektyvumą ir dėdama supaprastinimo pastangas, be kita ko, vykdydama reformas ir darydama investicijas pagal EGAD planą. Tačiau dar daug ką galima patobulinti. Nors 41 % Italijos įmonių teigia esančios nepatenkintos (palyginti su 24 % ES vidurkiu), piliečių, manančių, kad viešojo administravimo procedūros yra sudėtingos ir varginančios, dalis nuo 2023 m. sumažėjo 14 procentinių punktų, todėl Italija iš esmės atitinka ES vidurkį (2025 m. Italija – 39 %, ES – 38 %). Nors padaryta tam tikra pažanga, be kita ko, pasitelkiant EGAD planą, žmogiškųjų išteklių valdymui, valstybės tarnautojų mokymui ir įdarbinimui pagerinti būtų svarbu toliau stiprinti visų platformų sąveikumą ir gerinti naudojimąsi jomis. Taip pat būtų naudinga didinti horizontalųjį ir vertikalųjį judumą, toliau skatinti veiksmingumo vertinimus bei karjeros perspektyvas, stiprinti kvalifikacijos kėlimą bei perkvalifikavimą ir skatinti lygybę bei įtrauktį visuose administravimo lygmenyse, laikantis įsipareigojimų pagal vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą. Italija toliau deda supaprastinimo pastangas: įsteigta platforma „Italia Semplice“ ir sukurta nauja sąveiki keitimosi duomenimis sistema, grindžiama esama vieno langelio sistemos platforma, skirta įmonėms, tačiau reikia toliau racionalizuoti administracinius procesus, remiantis esamų platformų sąveikumu. Be to, išlieka didelių administracinių gebėjimų skirtumų tarp regionų bei tarp mažesnių ir didesnių savivaldybių, čia esama didelių suvaržymų vietos lygmeniu, ypač pietiniuose šalies regionuose ir tokiose srityse kaip skaitmenizacija, sprendimų priėmimo pajėgumai ir viešųjų finansų valdymas. Labai svarbu parengti visa apimančią struktūrinę administracinių gebėjimų strategiją, grindžiamą EGAD planu ir sanglaudos politikos priemonėmis, be kita ko, nacionaline sanglaudos pajėgumų programa. Į šią strategiją galėtų būti įtrauktos tam tikros EGAD plano priemonės, kurios buvo efektyvios padedant vietos administracijoms veiksmingai įgyvendinti EGAD plano projektus, kartu užkertant kelią tolesniam teritorinių skirtumų didėjimui. Nors geriau aprūpinti regionai remiasi EGAD plano patirtimi, mažiau išteklių turintiems, visų pirma pietiniams šalies regionams būtų naudinga aktyvesnė ir tikslingesnė centrinės administracijos parama. Be to, galėtų būti naudinga skatinti administracinių asociacijų formas, visų pirma mažesnių, ypač pietiniuose šalies regionuose esančių administracijų atveju;

(30) pagal EGAD planą Italija įgyvendina išsamų reformų rinkinį, kuriuo siekiama padidinti civilinės, baudžiamosios, nemokumo ir mokesčių teisingumo sistemų efektyvumą. Teismų biurų įsteigimas ir teismo procesų skaitmenizavimas, taip teikiant organizacinę ir teisinę pagalbą teisėjams, prisidėjo prie efektyvesnio teismų darbo. Tačiau neišspręstų uždavinių dar yra. Nors 2024 m. civilinių ir komercinių bylų nagrinėjimo pirmosios instancijos teismuose trukmė pailgėjo ir yra viena iš ilgiausių ES. 2024 m. pirmosios instancijos administracinių bylų sprendimo priėmimo laikas sutrumpėjo, tačiau jis tebėra vienas ilgiausių ES. Teismų biuro institucionalizavimas ir priemonių, kuriomis būtų toliau mažinamas spaudimas teismams ir vidutinė teismo proceso trukmė (pavyzdžiui, pernelyg apkrautuose teisingumo sektoriuose, kaip antai taikos teisme), sustiprinimas, kartu toliau sprendžiant žmogiškųjų išteklių (teisėjų ir teismų darbuotojų) trūkumo problemą ir užtikrinant visišką teisingumo sistemos skaitmenizavimą, padėtų padidinti sistemos efektyvumą, be kita ko, laikantis Italijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniame struktūriniame plane nustatytų įsipareigojimų;

(31) užtikrinus geresnes pagrindines konkurencijos sąlygas keliuose sektoriuose ir padidinus konkurenciją tiek *rinkoms*, tiek *rinkose*, būtų galima veiksmingiau paskirstyti išteklius, suteikti naudos vartotojams ir padidinti konkurencingumą bei našumą, taip pritraukiant naujų investicijų. Įgyvendindama EGAD planą, Italija padarė pažangą kai kuriuose svarbiuose sektoriuose, įskaitant energetikos, transporto ir vietos viešųjų paslaugų sektorius, taip pat modernizavo nacionalines susijungimų kontrolės taisykles. Tolesnės teisėkūros iniciatyvos tebėra reikalingos i) siekiant užtikrinti, kad energijos skirstymo koncesijoms būtų rengiami konkursai; ii) transporto srityje, visų pirma siekiant visapusiškai įgyvendinti konkurenciją skatinančias reformas geležinkelių, greitkelių ir uostų srityse, ir iii) sveikatos priežiūros srityje, visų pirma užtikrinant konkurenciją skatinančius principus ir atvirus bei skaidrius konkursus. Be to, atviri ir skaidrūs konkursai dėl koncesijų galiojimo pabaigos įvairiuose sektoriuose (įskaitant reguliuojamus sektorius) padėtų užtikrinti rinkos konkurencingumą. Tai padidintų konkurencinį spaudimą rinkoje įsitvirtinusiems operatoriams ir padėtų išvengti investicijų vėlavimo, sustabdymo ar netinkamo perdavimo vartotojams / naudotojams. Galiausiai, reguliavimo kliūtys daro poveikį ES vidaus prekybai prekėmis, o nacionalinėmis pakavimo ir ženklinimo taisyklėmis sukuriama su reikalavimų laikymusi susijusi našta;

(32) Italijos elektros energijos kainos yra vienos didžiausių ES dėl struktūrinės priklausomybės nuo brangiai kainuojančios elektros energijos gamybos dujomis. Tai, ir visų pirma padidėjęs elektros energijos ir dujų kainų santykis, yra pagrindinė kliūtis tiek namų ūkių, tiek pramonės elektrifikacijai. Nepaisant didelio neišnaudoto potencialo, atsinaujinančiųjų išteklių energijos augimas yra per lėtas, kad būtų pasiekti 2030 m. tikslai: spartesnis atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimas padėtų vidutinės trukmės laikotarpiu sumažinti elektros energijos kainas. Nuolatinė parama rengiant atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir kaupimo aukcionus, taip pat visapusiškas leidimų išdavimo reformos „Testo Unico“ įgyvendinimas, be kita ko, regioniniu lygmeniu, padėtų siekti šio tikslo. Siekiant suderinti energijos apmokestinimą su priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslais, sumažinus ir racionalizavus elektros energijos mokesčius ir rinkliavas, įskaitant parafiskalinius mokesčius (*oneri generali di sistema*), sumažėtų esamos kliūtys visų pirma įmonių ir pramonės elektrifikacijai. Norint integruoti didesnę atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį, reikia paspartinti investicijas, kad būtų sustiprintas elektros tinklas ir sumažinta perkrova, kartu apribojant poveikį vartotojų sąskaitoms. Tai apima investicijas į tarpvalstybines jungtis ir vėlavimų prijungti prie skirstymo sistemos problemos sprendimą. Italija taip pat turėtų toliau skatinti neiškastinių išteklių suteikiamą lankstumą, pavyzdžiui, kaupimo ir reagavimo į paklausą mechanizmus;

(33) Italijai didelį ekonominį poveikį daro didėjanti su klimatu susijusi rizika, visų pirma hidrogeologiniai pavojai, ir esami rodikliai rodo, kad gaivalinių nelaimių padarytos žalos ir BVP santykis yra vienas didžiausių ES. Nors įsteigus nacionalinį prisitaikymo prie klimato kaitos stebėjimo centrą padaryta pažanga įgyvendinant nacionalinį prisitaikymo planą, prisitaikymo prie klimato kaitos politikos valdymas tiek centriniu, tiek vietos lygmenimis tebėra susiskaidęs. Remiantis esamais įverčiais, ateinančiais dešimtmečiais reikės didelių investicijų prisitaikymo prie klimato kaitos srityje. Šią problemą veiksmingai spręsti galėtų padėti konsoliduotas investicijų prisitaikymo prie klimato kaitos ir hidrogeologinės rizikos mažinimo srityse planavimas. Nors neseniai pradėtas taikyti privalomas įmonių draudimas nuo gaivalinių nelaimių padėjo panaikinti klimato draudimo apsaugos trūkumą, reikėtų išnagrinėti ir įgyvendinti sąžiningus ir įperkamus sprendimus, kaip pašalinti likusį trūkumą. Jautrumas hidrogeologinei rizikai dar labiau didėja dėl didesnio dirvožemio sandarinimo. Todėl veiksminga atsakomoji priemonė galėtų būti vis dažnesnis gamtos procesais pagrįstų sprendimų taikymas, pagrįstas nacionalinės apskaitos įvedimu ir sistemingesniu integravimu į žemėtvarką;

(34) dėl nepakankamos vandens ir atliekų tvarkymo infrastruktūros, ypač pietiniuose šalies regionuose, labai nukenčia vietos viešųjų paslaugų teikimo kokybė ir aplinka, o piliečiai patiria didelių išlaidų ir Italijos ekonomika praranda nemažai pajamų. Nors, naudojantis EGAD plano ir sanglaudos politikos fondų parama, daug investuota į atliekų ir vandens sektorius, svarbu išlaikyti pažangą šalinant infrastruktūros spragas;

(35) atsižvelgdama į itin svarbų žmogiškojo kapitalo vaidmenį didinant Sąjungos konkurencingumą ir strateginį savarankiškumą, 2026 m. Taryba rekomendavo valstybėms narėms imtis veiksmų, siekiant skubiai reaguoti į su žmogiškuoju kapitalu susijusius įgūdžių, švietimo ir mokymo sričių struktūrinius iššūkius, trukdančius konkurencingumui. Italijai skirtos 2026 m. rekomendacijos gali padėti įgyvendinti Tarybos rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo Sąjungoje;

(36) struktūriškai prasta darbo vietų kokybė, įskaitant mažą darbo užmokestį, iššūkius darbo ir karjeros saugumui, taip pat lyčių lygybės srityje, tebėra pagrindinės kliūtys, dėl kurių reikia imtis ryžtingų veiksmų. Nepaisant pastarojo meto padidėjimo, Italija yra viena iš valstybių narių, kuriose realusis darbo užmokestis sumažėjo labiausiai nuo 2019 m. Nors darbo užmokesčio augimą riboja struktūriškai mažas našumo augimas, darbo užmokesčio sąstingį taip pat didina sutartinis dempingas, vėlavimas atnaujinti sutartis ir ribotas naudojimasis antro lygmens derybomis, ypač tarp MVĮ ir pietiniuose šalies regionuose. Nors dėl darbo rinkos įtampos pagal terminuotas darbo sutartis dirbančių darbuotojų dalis mažėja, ji išlieka viena didžiausių ES. Be to, Italijoje vis dar daugiausia ne savo noru sudaromų darbo ne visą darbo laiką ir terminuotų darbo sutarčių, o tai daro neproporcingą poveikį moterims, jaunimui ir migrantams. Perėjimo nuo laikinųjų prie nuolatinių darbo sutarčių atvejų skaičius yra gerokai mažesnis už ES vidurkį. Priemonės ir iniciatyvos, skirtos darbo rinkos segmentacijos problemai spręsti ir veiksmingiems kolektyvinių derybų rezultatams remti, būtų labai svarbios remiant tinkamą darbo užmokesčio didinimą ir gerinant bendrą darbo vietų kokybę. Moterų, palyginti su vyrų, dalyvavimo darbo rinkoje ir užimtumo, įskaitant darbą ne visą darbo laiką, lygio atotrūkis yra didžiausias ES. Tai lemia pietiniai regionai, kuriems taip pat būdinga mažiausia vaikų priežiūros paslaugų aprėptis. Ilgalaikės priežiūros poreikiai didėja, o paslaugų teikimas atsilieka, ypač pietiniuose regionuose. Nors padaryta didelė pažanga plečiant vaikų priežiūros paslaugų aprėptį nacionaliniu lygmeniu, reikia toliau dėti pastangas plėsti kokybiškas vaikų priežiūros ir ilgalaikės priežiūros paslaugas regionuose, kuriuose aprėptis yra mažiausia, kartu užtikrinant paslaugų įperkamumą;

(37) reikia toliau spręsti plačiai paplitusio ir didėjančio nedeklaruojamo darbo problemą, kad, remiantis naujausiomis EAGD plano reformomis, būtų skatinama darbo vietų kokybė ir sąžininga įmonių konkurencija. Darbo inspekcijos veiksmingumas ir administraciniai gebėjimai turėtų būti didinami gerinant darbo sąlygas, kuriomis siekiama didinti profesijos patrauklumą, taip pat toliau dalijantis duomenimis ir koordinuojant patikrinimus atliekančių subjektų veiklą. Labiausiai paveiktiems sektoriams, pavyzdžiui, namų ūkio darbų ir žemės ūkio sektoriams, būtų naudingos tikslinės intervencinės priemonės, įskaitant prevencines priemones. Turėtų būti sprendžiama išnaudojimo darbe problema, su kuria susiduria visų pirma migrantai, be kita ko, gerinant Italijoje jau esančių asmenų galimybes gauti nuolatinį darbą ir užtikrinant tinkamą aukų apsaugą ir informavimo veiklą, taip pat užkertant kelią netinkamoms visų pirma žemės ūkio darbuotojų apgyvendinimo sąlygoms;

(38) pagrindiniai suaugusiųjų įgūdžiai tebėra vieni prasčiausių ES, makroekonominių įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktis – tarp didžiausių, o menkas ir mažėjantis suaugusiųjų dalyvavimas mokymuose dar labiau trukdo žmogiškojo kapitalo plėtrai ir, savo ruožtu, našumui. Pastaraisiais metais Italija ėmėsi atitinkamų reformų ir investavo į suaugusiųjų švietimą, visų pirma pagal EGADP. Tačiau mokymui, visų pirma perkvalifikavimui ir ilgesnėms mokymo programoms, tebekyla kliūčių. Remiantis patikimu ir nuolatiniu pastaraisiais metais įdiegtų aktyvios darbo rinkos politikos ir mokymo priemonių rezultatų vertinimu, integruota sistema, pagal kurią teikiama parama bedarbiams, socialinės paslaugos ir mokymas, turi būti remiama tvariu finansavimu po 2026 m. Turėtų būti toliau mažinamos kliūtys mokytis, be kita ko, profesinio rengimo ir mokymo srityje. Atsižvelgiant į didelius regioninius suaugusiųjų švietimo ir užimtumo rezultatų skirtumus, labai svarbu tikslingiau taikyti aktyvumo skatinimo priemones. Taip pat labai svarbu gerinti su įgūdžiais susijusios informacijos rinkimą ir prognozavimą. Šiuo atžvilgiu regioniniams stebėjimo centrams būtų naudinga nacionalinė integruota sistema, kurioje, remiantis vietos darbo rinkos duomenimis ir naudojant DI priemones, įgūdžių pasiūla būtų suderinta su paklausa. Įgūdžių prognozavimo ir užtikrinimo valdymo modelis galėtų būti sustiprintas daugiausia dėmesio skiriant mokymo veiksmingumui ir kokybės užtikrinimui ir stiprinant mokymo paslaugų teikėjų, socialinių partnerių ir darbdavių bendradarbiavimą, remiantis, pavyzdžiui, sėkminga įgyvendinant priemonę „Fondi Interprofessionali“ įgyta patirtimi;

(39) reikia dėti daugiau pastangų siekiant spręsti prastų ir nevienodų Italijos švietimo rezultatų problemą ir didinti aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų įsidarbinimo galimybes. Nors mokyklos nebaigusių asmenų skaičius apskritai gerokai sumažėjo, mokymosi rezultatai dar nepasiekė ikipandeminio lygio ir tebėra menki. Pietiniuose regionuose 46 % mokinių neįgyja pagrindinių gebėjimų, o socialiai remtiniems mokiniams maždaug tris kartus labiau tikėtina pasiekti prastesnius rezultatus, palyginti su socialiai geriau užtikrintais bendraamžiais. Galėtų padėti didesnis dėmesys ir intervencinės priemonės prasčiausių rezultatų pasiekusioms mokykloms, be kita ko, paskatos pritraukti patyrusius mokytojus, dieninio mokymo plėtra pasinaudojant EGADP investicijomis į infrastruktūrą ir sėkmingų iniciatyvų, pavyzdžiui, programos „Piano Estate“, planų „Agenda Sud“ ir „Agenda Nord“, plėtra. Panaudojant EGAD plano investicijas, būtų naudinga mokymo programoms taikyti įgūdžiais grindžiamą požiūrį. Gavus preliminarių teigiamų rezultatų, tolesnis ketverių metų trukmės vidurinių mokyklų reformos bandomojo projekto vertinimas taip pat bus labai svarbus rengiant švietimo ciklo struktūrinę reformą. Taip pat labai svarbu didinti mokytojo profesijos patrauklumą. Vykdant EGAD plane numatytą mokytojo profesijos reformą, reikia stabilesnių nestatutinių mokytojų įdarbinimo sąlygų, aiškesnio atlyginimų, kvalifikacijos ir veiklos rezultatų tarpusavio ryšio ir tvirtesnių profesinio tobulėjimo bei judumo galimybių. Italijoje 25–34 metų amžiaus asmenų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, dalis, taip pat neseniai mokslus baigusių absolventų galimybės įsidarbinti tebėra vienos mažiausių ES – tai lemia ilgas studijų laikotarpis, didelis mokyklos nebaigusių asmenų skaičius, maža švietimo grąža ir didelė įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktis. Toliau dedant pastangas EGAD plano kontekste, be kita ko, siekiant stiprinti su STEM, skaitmeninėmis technologijomis ir DI susijusias kompetencijas visais švietimo lygmenimis, kartu su būsima vidurinio ugdymo programų peržiūra reikia tolesnių reformų, be kita ko, suderinti Italijos universitetų sistemą su Europos standartais, ribojant nemokamą pakartotinį egzaminų laikymą, nustatant minimalius kreditų ir lankymo reikalavimus, susiejant agentūros ANVUR ([18]) grindžiamą finansavimą su kursų vertinimais ir užbaigimo rodikliais, taip pat plėsti orientavimą po viduriniojo išsilavinimo įgyti aukštąjį išsilavinimą ir propaguoti STEM mokslus (ypač tarp moterų). Universaliųjų ir į darbą orientuotų įgūdžių įtraukimas į universitetų programas ir dažnesnis mokymosi darbo vietoje, visų pirma profesinio rengimo ir mokymo srityje, bei privalomos stažuotės universitetų lygmeniu, gali padėti absolventams įsidarbinti ir geriau suderinti įgūdžių pasiūlą su darbo rinkos poreikiais;

([18]) ANVUR (*Agenzia Nazionale di Valutazione del Sistema Universitario e della Ricerca*) – Italijos nacionalinė universitetų ir mokslinių tyrimų sistemų vertinimo agentūra.

(40) pastaraisiais metais galimybės naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis Italijoje pablogėjo – ilgėja viešųjų sveikatos priežiūros paslaugų laukiančiųjų sąrašai, o savo lėšomis padengiamos išlaidos gerokai viršija ES vidurkį, esama didelių teritorinių sveikatos priežiūros paslaugų teikimo skirtumų, taip pat trūksta sveikatos priežiūros darbuotojų. 2022 m. pradėta vykdyti teritorinės sveikatos priežiūros reforma, kuria siekiama reorganizuoti teritorines sveikatos priežiūros paslaugas pasitelkiant naujas sveikatos priežiūros įstaigas, turėtų būti toliau įgyvendinama užtikrinant visų naujų įstaigų (bendruomenės sveikatos namų ir bendruomenės ligoninių) įkūrimo užbaigimą ir veikimą vietos lygmeniu, kartu vykdant struktūrinę sveikatos priežiūros darbuotojų integraciją šiose įstaigose ir visapusišką sąveikių skaitmeninių sveikatos priežiūros sistemų diegimą, kad būtų užtikrintas sveikatos priežiūros tęstinumas visose sveikatos priežiūros struktūrose, ir nuolat finansuojant nuotolinės medicinos ir priežiūros namuose paslaugas. Teritorinės sveikatos priežiūros reforma turėtų būti įgyvendinama užtikrinant sinergiją su 2015 m. stacionariosios sveikatos priežiūros reforma, kartu taikant papildomą tikslinę politiką, kad būtų veiksmingai užtikrintos vienodos galimybės naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis Italijos vidaus teritorijose. Taip pat labai svarbu spręsti sveikatos priežiūros darbuotojų trūkumo problemą, visų pirma naudojant sveikatos priežiūros darbo jėgos planavimo modelį, kad būtų galima įvertinti ir numatyti regioninį pasiskirstymą, nukreipti tikslines investicijas ir geriau pagrįsti specialistų švietimo ir mokymo politiką. Be to, pagrindinių profesijų, visų pirma slaugytojų, bendrosios praktikos gydytojų, skubiosios pagalbos gydytojų, patrauklumas turėtų būti didinamas gerinant darbo sąlygas, teikiant karjeros paskatas, užtikrinant saugą ir teisinę apsaugą ir rengiant aukštesnės kokybės specializacijos kursus. Galiausiai turėtų būti užtikrintas visapusiškas laukiančiųjų sąrašo valdymo plano įgyvendinimas, visų pirma pašalinant laukiančiųjų sąrašo platformos trūkumus, be kita ko, tobulinant duomenų rinkimo mechanizmus, ir priimant atitinkamus teisės aktus, visų pirma tuos, kuriais apibrėžiami darbuotojų poreikiai ir nustatomos regioninių rezervavimo sistemų (CUP) techninės gairės;

(41) nepaisant pastaruoju metu pagerėjusios padėties, skurdo ir socialinės atskirties rizika Italijoje tebėra palyginti didelė, visų pirma tarp vaikų ir šeimų, o teritoriniai skirtumai didėja. Pastaraisiais metais visiškas skurdas pasiekė istoriškai aukštą lygį ir 2024 m. jį patyrė 8,4 % namų ūkių, įskaitant 13,8 % vaikų. Regioniniai skirtumai yra dideli: žmonių, kuriems gresia skurdas ir socialinė atskirtis, skaičius salose yra maždaug keturis kartus didesnis nei šiaurės rytuose. Socialinės apsaugos trūkumai, visų pirma netipinių darbuotojų, savarankiškai dirbančių asmenų, bedarbių ir darbo rinkoje nedalyvaujančių asmenų, taip pat nuolatiniai pagrindinių paslaugų teikimo trūkumai ir toliau didina skurdo ir socialinės atskirties riziką. Nepaisant tam tikro teigiamo įmokomis grindžiamų išmokų poveikio, socialiniais pervedimais, išskyrus pensijas, skurdas mažinamas mažiau nei vidutiniškai ES ir šis mažinimas 2025 m. dar labiau susilpnėjo. Dėl reformuotos minimalių pajamų sistemos (*Assegno di Inclusione 2023*) sumažėjo adekvatumas ir aprėptis, o tai iš dalies kompensavo 2025 ir 2026 m. reformos. Nors pastarojo meto politikos pastangos remti šeimas nukreiptos teisinga linkme, kovojant su vaikų skurdu taip pat būtų naudinga išplėsti mokymąsi visą dieną ir teikti tvarų finansavimą mokyklų valgykloms, remiantis EGADP investicijomis į infrastruktūrą ir laikantis ES kovos su skurdu strategijos ir Europos vaiko garantijų sistemos. Be to, benamystė tebėra nuolatinis ir skaudus reiškinys, reikalaujantis stipriai išplėsti intervencinių priemonių pagal principą „svarbiausia – būstas“ įgyvendinimą. Galiausiai tebėra didelių iššūkių, susijusių su socialinės paramos paslaugų teikimu. Aiškūs paslaugų tikslai, griežtesnė stebėsena ir geresnis koordinavimas nacionaliniu lygmeniu, taip pat tinkamas ir nuspėjamas finansavimas padėtų padidinti paslaugų prieinamumą ir sumažinti teritorinę nelygybę. Remiantis Komisijos tarnybų atlikta socialinės konvergencijos sistemos antrojo etapo šalių analize, šių uždavinių sprendimas taip pat padėtų remti aukštynkryptę socialinę konvergenciją ([19]);

(42) atsižvelgdama į glaudžias euro zonos valstybių narių ekonomikos tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, 2026 m. Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo EGAD planus, imtis veiksmų 2026 m. rekomendacijai dėl euro zonos ekonominės politikos įgyvendinti. Italijai skirta 1 rekomendacija padeda įgyvendinti pirmą, antrą, trečią ir penktą rekomendacijas dėl euro zonos, 2 rekomendacija padeda įgyvendinti ketvirtą rekomendaciją dėl euro zonos, 3 rekomendacija padeda įgyvendinti septintą ir dešimtą rekomendacijas dėl euro zonos, 4 rekomendacija padeda įgyvendinti aštuntą rekomendaciją dėl euro zonos, 5 rekomendacija padeda įgyvendinti septintą rekomendaciją dėl euro zonos, o 6 rekomendacija padeda įgyvendinti penktą rekomendaciją dėl euro zonos;

([19]) SWD(2026) 122 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF), 2026 m.

(43) atsižvelgiant į Komisijos atliktą nuodugnią apžvalgą ir išvadas dėl susidariusio disbalanso, rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį atspindėtos 1, 2, 3, 4 ir 6 rekomendacijose. 1 rekomendacijoje nurodyta politika padeda mažinti pažeidžiamumą, susijusį su valdžios sektoriaus skola. 1, 2, 3, 4 ir 6 rekomendacijose nurodyta politika padeda mažinti pažeidžiamumą, susijusį su lėtu našumo augimu, o taip savo ruožtu remiamas potencialaus BVP augimas, todėl taip pat padedama įgyvendinti 1 rekomendaciją. 1, 2, 3, 4 ir 6 rekomendacijos padeda tiek naikinti disbalansą, tiek pagal 43 konstatuojamąją dalį įgyvendinti 2026 m. Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos,

REKOMENDUOJA Italijai 2026 ir 2027 m. imtis šių veiksmų:

1. atsižvelgiant į 2025 m. Komisijos užregistruotą nuokrypį nuo rekomenduojamos grynųjų išlaidų viršutinės ribos, užtikrinti, kad grynosios išlaidos neviršytų 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomenduoto didžiausio augimo tempo. Didinti bendras gynybos bei saugumo išlaidas ir stiprinti parengtį, kartu užtikrinant skolos tvarumą ir išlaidų efektyvumą, taip pat laipsniškai pritaikyti biudžetą, kad būtų išlaikytos struktūriškai didesnės gynybos išlaidos. Užtikrinti, kad priemonės, kurių imamasi siekiant sušvelninti energijos kainų kilimo poveikį, būtų laikinos, kad jomis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ar reaguoti į energijai imlių įmonių poreikius ir kad jos išsaugotų paskatas taupyti energiją, o jų fiskaliniai kaštai būtų suderinti su įsipareigojimais pagal ES fiskalinę sistemą. Toliau įgyvendinti reformas ir skirti investicijas, kuriomis grindžiamas pratęstas koregavimo laikotarpis, kaip rekomenduojama 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacijoje. Laikantis fiskalinio tvarumo tikslų, užtikrinti, kad mokesčių sistema būtų palankesnė tvariam augimui, kartu užtikrinant teisingumą, be kita ko, toliau kovojant su mokesčių slėpimu ir mažinant likusias mokesčių išlaidas, įskaitant susijusias su pridėtinės vertės mokesčiu ir aplinkai kenksmingos veiklos subsidijomis. Atnaujinti kadastrines vertes, remiantis pagal vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą prisiimtais įsipareigojimais, kurie yra platesnės su būstu susijusios politikos peržiūros dalis. Dėti daugiau pastangų, kad būtų padidintas viešųjų išlaidų efektyvumas ir veiksmingumas. Spręsti demografines problemas, kad būtų sušvelnintas poveikis potencialiam augimui ir pensijų sistemos tvarumui, be kita ko, pritraukiant ir išlaikant aukštos kokybės darbo jėgą ir skatinant vyresnio amžiaus darbo jėgos dalyvavimą, ypač pietiniuose šalies regionuose;

2. užtikrinti pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę įgyvendinamų reformų ir investicijų tęstinumą. Sparčiau dėti pastangas įgyvendinti sanglaudos politikos programas, kai tikslinga, remiantis išteklių perskirstymu strateginiams prioritetams ir lankstumo galimybėmis, dėl kurių susitarta sanglaudos politikos sistemos laikotarpio vidurio peržiūros kontekste;

3. remti mokslinius tyrimus ir inovacijas, be kita ko, stiprinant inovacinių sprendimų viešuosius pirkimus, didinant universitetų dėmesį mokslinių tyrimų komercializacijai ir tyrėjų karjerai. Skatinti santaupų telkimą, kapitalo rinkų plėtrą ir įmonių augimą bei agregaciją, be kita ko, remiant įmonių ir institucinių investuotojų vaidmenį rizikos kapitalo ir privataus akcinio kapitalo srityje, taip pat sudarant palankesnes sąlygas naujų įmonių akcijų įtraukimui į biržos sąrašus ir įmonių obligacijų emisijai. Įgyvendinti pramonės strategiją, kurios vienas iš tikslų – sumažinti teritorinį atotrūkį, supaprastinant dabartines politikos priemones ir atsižvelgiant į pagrindinius infrastruktūros projektus;

4. didinti viešojo administravimo veiksmingumą bei toliau stiprinti administracinius gebėjimus, visų pirma vietos lygmeniu pietiniuose šalies regionuose. Toliau mažinti neišnagrinėtų bylų skaičių ir jų nagrinėjimo trukmę teisingumo sistemoje. Šalinti likusius konkurencijos apribojimus, be kita ko, transporto ir elektros energijos sektoriuose, ir šalinti likusias laisvo prekių judėjimo kliūtis;

5. spartinti elektrifikavimą ir stiprinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimo ir kaupimo pastangas, be kita ko, visiškai įgyvendinant leidimų išdavimo reformas, visų pirma subnacionaliniu lygmeniu, ir investuojant į elektros tinklą. Mažinti su klimatu susijusią riziką ir jos ekonominį poveikį, be kita ko, užtikrinant aktyvesnį institucinį koordinavimą, įgyvendinant gamtos procesais pagrįstus sprendimus ir suteikiant su klimatu susijusią draudimo apsaugą. Šalinti likusius vandens ir atliekų tvarkymo trūkumus mažinant atotrūkį infrastruktūros srityje, visų pirma šalies pietiniuose regionuose;

6. toliau propaguoti kokybiškas darbo vietas, toliau mažinant darbo rinkos segmentaciją ir remiant veiksmingus kolektyvinių derybų rezultatus ir adekvatų darbo užmokestį. Remti dalyvavimą darbo rinkoje, be kita ko, gerinant aktyvią darbo rinkos politiką ir galimybes naudotis įperkamomis ir kokybiškomis priežiūros paslaugomis, atsižvelgiant į teritorinius skirtumus. Toliau dėti pastangas kovoti su nedeklaruojamu darbu. Toliau propaguoti profesinį rengimą ir mokymą, be kita ko, stiprinant mokymąsi darbo vietoje ir su įgūdžiais susijusios informacijos rinkimą. Gerinti švietimo rezultatus, daugiausia dėmesio skiriant pagrindiniams įgūdžiams, ir darbo rinkos ir aukštojo išsilavinimo tiesioginį ryšį. Gerinti galimybes laiku gauti įperkamas sveikatos priežiūros paslaugas, be kita ko, sprendžiant pagrindinių sveikatos priežiūros profesijų darbuotojų trūkumo problemą. Toliau didinti socialinės apsaugos aprėptį ir adekvatumą, taip pat pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų, visų pirma vaikų, galimybes naudotis socialinėmis paslaugomis, kartu išlaikant fiskalinį tvarumą.

Priimta Briuselyje 2026 m. liepos 10 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

S. HARRIS